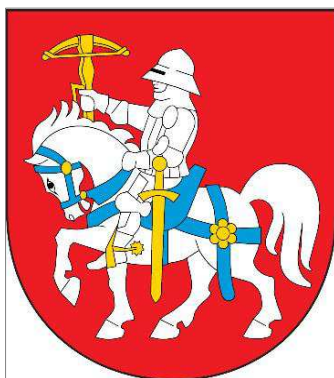

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Ulan-Majorat*

***Autor opracowania:
mgr Michał Pyra***

Michał Pyra

Ulan-Majorat – 2024

Spis treści:

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Przedmiot opracowania	4
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	6
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	7
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu	7
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	8
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	8
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	9
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ...	10
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
5.1. Istniejący stan środowiska	11
5.1.1. Położenie.....	11
5.1.2. Powierzchnia ziemi	11
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	12
5.1.4. Gleby	13
5.1.5. Wody.....	14
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	18
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	19
5.1.8. Krajobraz	21
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	21
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu	21
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	21
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	22
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŚNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	22
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	23

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA	26
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	28
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	29
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	29
9.4. Oddziaływanie na wody	30
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	32
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	34
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	35
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	35
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego.....	36
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	36
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	36
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	37
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	40

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmieniającym dokumencie.

Ilekoć w niniejszym dokumencie jest mowa o *Planie*, rozumie się przez to projekt „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „Prognozę oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat”.

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, które zostały wyszczególnione w rozdziale „13. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

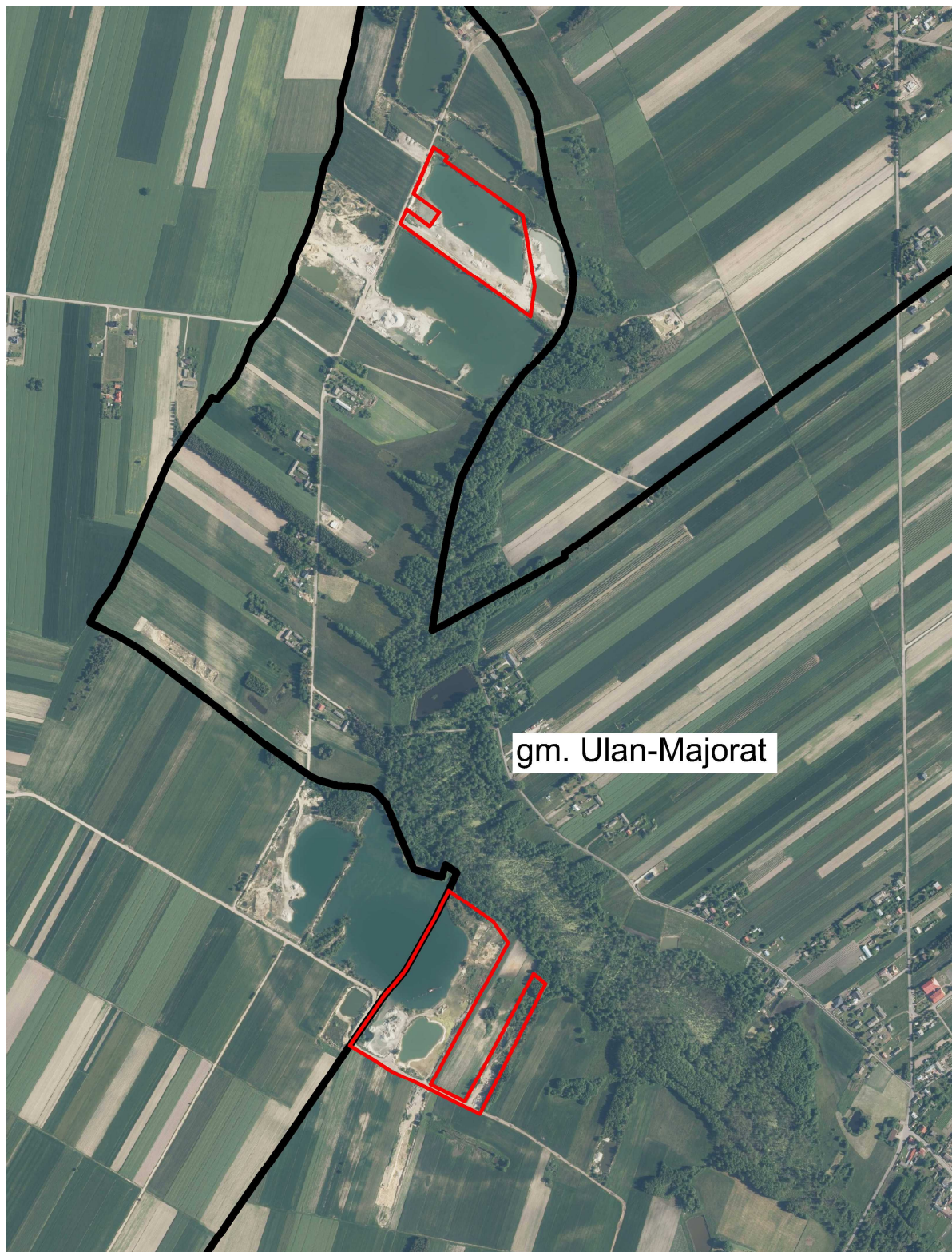
1.2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej *Prognozie* są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat w zakresie zmiany przeznaczenia wybranych terenów w granicach gminy.

Przedmiot *Planu* określa Uchwała nr LXII/297/23 Rady Gminy Ulan-Majorat z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat.

Obszar opracowania obejmuje trzy obszary położone w północno – zachodniej części gminy w obrębie Kolonia Domaszewska o łącznej powierzchni ok. 12,6 ha.

Do Urzędu Gminy Ulan-Majorat wpłynęły wnioski właścicieli terenów o zmianę sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów, co umożliwi prowadzenie eksploatacji złóż piasków i żwirów.

Rysunek 1. Granice obszarów objętych planem miejscowym

Źródło: opracowanie własne

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem Prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania. Brak jest pewności, że *Plan* zostanie zrealizowany we wszystkich możliwych aspektach, niemniej należy przyjąć, że tak się stanie. W związku z tym podstawowym założeniem metodycznym jest przyjęcie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia dokumentu.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu *Planu*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu *Planu* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza Prognoza spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak WSTI.411.15.2023.WD z dnia 22 czerwca 2023 r.) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radzynie Podlaskim. Zakres został dostosowany do skali *Planu* oraz stopnia szczegółowości i precyzji jego ustaleń. *Prognoza* poddaje ocenie przewidywane skutki oddziaływań w kontekście ich potencjalnych – korzystnych i niekorzystnych – wpływów na elementy środowiska i warunki życia ludzi. Zasięg terytorialny opracowania obejmuje wyodrębnione obszary znajdujące się w miejscowości Kolonia Domaszewska.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat – projekt 2024 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ulan-Majorat przyjęte uchwałą Nr XXII/136/17 Rady Gminy Ulan-Majorat z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat,
- Prognozę oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat, M. Pyra, Stalowa Wola, 2023,

- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000,
- informacje i materiały uzyskane w Urzędzie Gminy Ulan-Majorat,
- ogólnie dostępne dane o stanie środowiska naturalnego (GIOŚ, PSH, PIG, MŚ),
- materiały kartograficzne opisujące uwarunkowania topograficzne, geologiczne, hydrogeologiczne i hydrograficzne,
- dane opracowane na podstawie wizji terenowych przeprowadzonych w roku 2023,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale 13. *Wykaz wykorzystanych materiałów.*

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Planu*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia prognozy jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13. Należy podkreślić, że plan miejscowy nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń, w związku z tym niniejsza *Prognoza* ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Nadrzędnym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Ustalenia planu miejscowego regulują działania inwestycyjne na

obszarze nim objętym. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych plan miejscowy określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz wskazanie i uregulowanie stanu przestrzeni publicznych. Uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy *Planu* mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni i rozwój społeczno – gospodarczy.

Celem opracowania *Planu* jest zmiana przeznaczenia części terenów i ustalenie dla nich nowych zasad zabudowy i zagospodarowania.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ulan-Majorat przyjęte uchwałą Nr XXII/136/17 Rady Gminy Ulan-Majorat z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat,
- Program Rozwoju Gminy Ulan-Majorat na lata 2017 – 2023,
- Strategia rozwoju ponadlokalnego gmin i powiatu radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

W projekcie *Planu* określono:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, w tym;
 - **1G, 2G, 3G** – tereny górnictwa i wydobywania,
 - **1KDD** – teren drogi dojazdowej;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zasad kształtowania krajobrazu;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;

- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- 7) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem;
- 8) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 9) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 10) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 11) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W granicach planu nie występują tereny górnicze, obszary osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, w związku z tym nie określa się sposobu ich zagospodarowania.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień *Planu* możliwych do wykorzystania należą:

- a) analiza struktury wydatków na inwestycje w gminie według źródła ich finansowania na inwestycje komunalne i inwestycje związane z ochroną środowiska,
- b) ocena oddziaływania na środowisko przewidywanych w ustaleniach planu miejscowego działań,
- c) analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:
 - ocenie jakości powietrza i stanu sanitarnego,
 - ocenie jakości wód podziemnych,
 - ocena jakości gleb,
 - ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
 - ocenie gospodarki odpadami,

wykonywane raz w roku.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji

na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładów przestrzennego. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),
- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,
- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowy zakres obowiązków i problematyka badań zostanie określona na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Gmina Ulan-Majorat nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa (lecz w odległości około 67 km od niej). Projekt *Planu* nie wprowadza funkcji czy działalności emitującej szkodliwe substancje do gruntu, wód czy atmosfery oraz funkcji zmieniających warunki siedliskowe i gruntowo-wodne na tak dużą skalę. W związku z tym nie prognozuje się dalekosiężnych (sięgających poza granice kraju) transgranicznych oddziaływań na środowisko poszczególnych ustaleń.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie

Gmina Ulan-Majorat zajmuje północną część województwa lubelskiego i leży w powiecie radzyńskim. Gmina w obecnych granicach, sąsiaduje z następującymi gminami:

- od strony północnej- gminą Kąkolewnica Wschód i Łuków,
- od wschodu i południowego wschodu- gminą Radzyń Podlaski,
- od strony południowej- gminą Borki,
- od zachodu- gminą Wojcieszków.

Administracyjnie gmina składa się z 20 sołectw: Domaszewnica, Gąsiorzy, Kępki, Kłębów, Kolonia Domaszewnica, Kolonia Domaszewska, Paskudy, Rozwadów, Sętki, Skrzyszew, Sobole, Stanisławów, Stok, Ulan Duży, Ulan Majorat, Ulan Mały, Wierzchowiny, Zakrzew, Zarzec Ulański, Żyłki. Pod względem geodezyjnym sołectwa Domaszewnica i Kol. Domaszewnica oraz Ulan Duży i Ulan Mały stanowią jedną jednostkę mieszczącą się w tych samych granicach. Siedzibą władz gminy jest Ulan-Majorat. Powierzchnia gminy wynosi 107,77 km².

Obszar opracowania obejmuje trzy obszary położone w północno – zachodniej części gminy w obrębie Kolonia Domaszewska o łącznej powierzchni ok. 12,6 ha.

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego gmina Ulan-Majorat leży w obrębie następujących jednostek:

Megaregion: Pozaalpejska Europa Zachodnia (3),

Prowincja: Nizina Środkowoeuropejska (31),

Podprowincja: Niziny Środkowopolskie (318),

Makroregion: Nizina Południowopodlaska (318.9),

Mezoregion: Równina Łukowska (318.96).

Równina Łukowska (318.96) jest to mezoregion fizycznogeograficzny obejmujący równinę sandrową położoną w środkowej i wschodniej części Niziny Południowopodlaskiej. Powierzchnia 2566 km². Sąsiednie mezoregiony: od południowego-zachodu i zachodu Wysoczyzna Żelechowska, na północnym-zachodzie na krótkim odcinku w rejonie źródeł Kostrzynia Obniżenie Węgrowskie, od północy Wysoczyzna Siedlecka i Podlaski Przełom Bugu, częściowo od południa Pradolina Wieprza – należące do Niziny Południowopodlaskiej oraz, zaczynające się od doliny Krzny, Zakłęśłość Łomaska i Równina Kodeńska – zaliczane do Polesia Zachodniego.

Równina Łukowska rozciąga się od okolic Jedlanki, Adamowa i Kocka aż po dolinę Bugu pomiędzy Terespołem a Mielnikiem. Północna granica Równiny biegnie od okolic Domanic, przez Biardy, Kornicę w stronę Mielnika. Wzdłuż tej linii ciągną się wzniesienia strefy marginalnej wyznaczającej zasięg zlodowacenia Warty, młodszego ze zlodowaceń środkowopolskich. Równinna wysoczyzna łagodnie obniża się stamtąd do Pradoliny Wieprza i Krzny – od ok. 180 do ok. 140 m n. p. m. Wysoczyzna, zbudowana z glin zlodowacenia Odry, została jakby spłukana i zrównana przez wody roztopowe zlodowacenia Warty, które formowały sandry. Na terenie położonym na południe od Łukowa (w rejonie Domaszewnicy) erozja wodnolodowcowa zdarła powierzchniowy pokład gliny, miejscami odsłaniając ten, który

pochodzi aż z poprzedniego zlodowacenia, ze zlodowacenia Sanu II. Pogłębione w interglacjale eemskim doliny podczas zlodowacenia Wisły wypełniały się osadami, a cała wysoczyzna, jak inne niziny środkowopolskie, podlegała procesom peryglacjalnym. Po ostatnim zlodowaceniu pokrywy piasków zostały częściowo uformowane w wydmy i płaskie wały. Miało też miejsce płytkie rozczłonkowanie wysoczyzny na skutek kolejnego pogłębienia dolin. Następnie dna dolin i kotlin wytopiskowych do wysokości korespondującej ze zwierciadłem wód podziemnych pokryła warstwa torfu, szczególnie w dolinach Krzny Południowej i Bystrzycy, a także dopływów tych rzek.

Większe rzeki: w dorzeczu Bugu – Krzna Południowa, Krzna Północna i Klukówka; w dorzeczu Wieprza – Bystrzyca Północna z Małą Bystrzycą i Czarną.

Równina Łukowska obejmuje większą część powiatu łukowskiego, północny fragment powiatu lubartowskiego, zach. połowę powiatu radzyńskiego i północną część powiatu bialskiego. Ponadto na terenie mezoregionu znajduje się skrawek województwa mazowieckiego: południowe krańce gmin Wiśniew i Zbuczyn, południowo-wschodnia część tejże – w powiecie siedleckim oraz południowo-wschodnie części gmin Huszlew i Stara Kornica – w powiecie łosickim.

Głównym miastem mezoregionu, najstarszym i w całości na nim usytuowanym jest Łuków. Położone przy południowej granicy, na skraju wysoczyzny, do Równiny Łukowskiej należą części miast: Kock, Radzyń Podlaski oraz lewobrzeżne Międzyrzec Podlaski (blisko środka mezoregionu) i Biała Podlaska – wraz z zabytkowym śródmieściem. W zasięgu krainy znajdują się miejscowości gminne: Stanin, Wojcieszków, Ulan, Borki, Kąkolewnica, Trzebieszów, Huszlew, Leśna Podlaska, Konstantynów, Janów Podlaski i Rokitno. Przy zachodniej granicy mezoregionu leżą miejscowości gminne: Krzywda, Adamów i Serokomla.

Niektóre okolice posiadają gleby średnio urodzajne. Region w dużej części jest zalesiony. Lasy Łukowskie, z rezerwatami Jata i Topór, stanowią największy kompleks leśny na Nizinie Południowopodlaskiej.

Równinny teren wykorzystują linie kolejowe węzła łukowskiego, w tym magistrała z Europy Zachodniej do Rosji i aż na Daleki Wschód. Przez powiat bialski przebiega międzynarodowa droga E30 i w tym samym korytarzu transportowym Europy planowana jest autostrada.

Na istniejącą rzeźbę terenu miały wpływ zwłaszcza dwukrotnie nasuwające się zlodowacenia. Obszar gminy charakteryzuje się wyrównaną powierzchnią terenu. Wysokości bezwzględne wahają się od 144,3 m n.p.m (południowa część Zarzeca Ulańskiego) do 169,5 m n.p.m (Stanisławów), a deniwelacje topograficzne w obrębie gminy wynoszą 25,2 m. Spadki terenu są bardzo małe. Na terenie gminy występuje rzeźba płasko równinna, falista i niskofalista oraz bardzo mało zróżnicowane, płaskie doliny.

Obszar objęty opracowaniem jest płaski. Obejmuje zbiorniki wodne powstałe w wyniku eksploatacji złóż piasków i żwirów oraz fragmenty wałów okalających te zbiorniki, które zbudowane zostały ze zmagazynowanego nadkładu.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

Gmina Ulan-Majorat pod względem geologicznym leży na jednostce strukturalnej, jaką jest platforma wschodnioeuropejska oraz w obrębie Niecki Mazowieckiej.

W kształtowaniu budowy geologicznej terenu gminy, największą rolę odegrały zlodowacenia, które nasuwały się dwukrotnie. Najbardziej znaczące były utwory skał przypowierzchniowych, zaczynając od górnego mezozoiku do górnego czwartorzędu (holocen). Utwory czwartorzędowe zalegające na powierzchni gminy mają dużą miąższość i zalegają do około 50 cm głębokości.

Poziom plejstoceni, który wchodzi w skład równin akumulacji wodnej wykazuje znaczne zróżnicowanie materiału i odgrywa ważną rolę w budowie geologicznej. Reprezentują go gliny zwałowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz w niektórych miejscach mułki lub piaski rozlewiskowo-jeziorne. Występują również piaski i żwiry rzeczne w pobliżu rzeki Bystrzycy. Na południowym zachodzie gminy występują eluwia glin zwałowych z holocenu. Do utworów holoceni można zaliczyć również torfy, namuły oraz mułki i piaski rzeczne, natomiast na północny zachód od Wierzchowiny znajduje się niewielki pas mad rzecznych. Pod utworami czwartorzędowymi występują utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez piaski mioceńskie.

Około 60 m pod powierzchnią terenu gminy występuje strop kredy.

Znaczną powierzchnię zajmują gliny zwałowe i piaski akumulacji polodowcowej. Z materiały polodowcowej zbudowane są największe wzniesienia terenu i są to głównie stożki żwirowe. Równina polodowcowa jest licznie pocięta dolinami rzeczny, w których pojawiały się wody płynące lub różnego rodzaju torfy, a wokół dolin osadzały się piaski rzeczne tarasów akumulacyjnych.

W granicach opracowania znajdują się:

- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska” ID 14806,
- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska I” ID 8096 (pole C),
- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska II” ID 8086,
- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska IV” ID 14357.

5.1.4. Gleby

Gmina Ulan-Majorat zajmuje ogólną powierzchnię 10777 ha, w tym lasy i zadrzewienia 992,6 ha, co stanowi 9,21 % powierzchni gminy. Użytki rolne zajmują 9 119,6 ha, co stanowi 84,62 % powierzchni gminy, w tym: grunty orne o powierzchni 7321,7 ha, co stanowi 67,94 % powierzchni gminy oraz użytki zielone o powierzchni 1 760,4, co stanowi 16,33 % powierzchni gminy.

Gmina Ulan-Majorat wykazuje dość duże zróżnicowanie glebowe. Największą powierzchnię na terenie gminy zajmują gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane wytworzone ze średniogłębokich piasków naglinowych. Najlepsze z tych gleb wchodzi w skład kompleksu 4-go i 5-go i są to przeważnie piaski gliniaste mocne i lekkie zalegające na glinie lekkiej i średniej. Najwięcej tych gleb występuje na wsi Domaszewnica i Sobole.

Najślabsze gleby na terenie gminy Ulan-Majorat są to gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane wytworzone z piasków całkowitych. Przeważnie są to gleby słabe i bardzo słabe. W miejscach o utrudnionym odpływie występują również gleby najgorsze, które mają lekki skład mechaniczny i zaliczone są do kompleksu 9-go.

Do najlepszych gleb na terenie gminy należą gleby pseudobielicowe wytworzone z glin. Zalicza się je do kompleksów 2-go i 4-go, a część z nich do kompleksu 8-go.

Występują również gleby pseudobielicowe, które wytworzone są z pyłów różnej miąższości zalegających na piaskach, wchodzi w skład kompleksów 4-go i 5-go. Gleby te zajmują niewielkie powierzchnie.

Gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane wytworzone z głębokich piasków naglinowych wchodzi zazwyczaj w skład kompleksu 5-go, 6-go, 7-go i 9-go i charakteryzują się lekkim składem mechanicznym.

Gleby pseudobielicowe wytworzone z pyłów naglinowych płytkich i średniogłębokich wchodzi w skład kompleksów 2-go i 4-go. Są to najlepsze w tej grupie gleb.

W lokalnych zagłębieniach terenu oraz w dolinach rzecznych występują czarne ziemie, które charakteryzują się wyższym poziomem wody gruntowej od gleb wymienionych wcześniej. Najlepsze z tych gleb wchodzi w skład kompleksów 4-go i 5-go. Ponadto występują w takich kompleksach jak: 8-my, 9-ty, i 2z.

Czarne ziemie wytworzone z glin zawierają na ogół od góry piasek gliniasty mocny lub glinę lekką. Wchodzi w skład kompleksów 4-go i 8-go. Ponadto występują jako gleby użytków zielonych.

Najlżejszym składem mechanicznym mają czarne ziemie wytworzone z piasków całkowitych. W górnych poziomach profilu glebowego zawierają słabogliniasty piasek i gliniasty lekki. Z piasku luźnego zwykle wytworzone są głębsze poziomy. Gleby te wchodzi w skład kompleksów 5-go, 6-go i 9-go. Ponadto występują jako gleby użytków zielonych.

Czarne ziemie wytworzone z pyłów naglinowych to gleby kompleksu 4-go, 8-go i 3z. Czarne ziemie wytworzone z pyłów zalegających na piasku są to z reguły gleby kompleksu 8-go. Czarne ziemie wytworzone z glin, pyłów i piasków charakteryzują się dużą zmiennością. Gleby te mają nieuregulowane stosunki wodne i ze względu na podmokłość stwarzają ryzyko w uprawie roślin.

W dolinie rzeki Bystrzycy i Stanówki na niewielkiej powierzchni występują mady. Są to mady wytworzone z piasków całkowitych oraz z pyłów napiaskowych. Gleby te wchodzi w skład trwałych użytków zielonych oraz kompleksu 6-go.

Gleby glejowe nadmiernie uwilgotnione wytworzone są z pyłów naglinowych, piasków i glin. Gleby glejowe wytworzone z glin występują na niewielkiej powierzchni. Gleby te wchodzi w skład kompleksów 8-go i 9-go, 2z, i 3z.

Na użytkach zielonych w dolinach cieków wodnych występują gleby torfowe, torfowo-mułowe i murszowe. Największą powierzchnię gleby torfowe całkowite zajmują na terenie wsi Domaszewnica i Ulan-Majorat. Gleby torfowe niecałkowite zalegają na piasku, glinie i utworach pyłowych i zajmują niewielką powierzchnię w gminie.

Pod względem bonitacyjnym przeważają grunty klasy IV, stanowiące w gminie prawie 52% powierzchni użytków rolnych, grunty klasy V zajmują ponad 26% powierzchni użytków rolnych.

Użytki zielone w tej gminie występują w głównie w dolinach cieków wodnych jako gleby torfowe, torfomułowe oraz murszowe. Gleby torfowe największą powierzchnię zajmują na terenie wsi Domaszewnica i Ulan Majorat. Na niewielkiej powierzchni w dolinie rzeki Bystrzycy i Stanówki występują również mady, które wchodzi w skład kompleksu VI użytków zielonych trwałych. Ponadto, jako gleby użytków zielonych występują czarne ziemie wytworzone z glin kompleksów 4-go i 8-go. Użytki zielone reprezentują również czarne ziemie, które wytworzone są z piasków całkowitych i zaliczane są do kompleksu 5, 6 i 9-go.

Zgodnie z ewidencją gruntów w obrębie analizowanego obszaru występują: grunty orne (klas RIVb, RV), pastwiska (PsIV, PsV), nieużytki (N), tereny różne (Tr).

5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Ulan-Majorat posiada gęstą sieć wód powierzchniowych. W skład sieci wchodzi: Bystrzyca; Samica i Stanówka, kilka mniejszych cieków oraz liczne rowy melioracyjne. Na rzece występują liczne zakola, załamania i meandry. Rzeką Bystrzyca przepływa przez teren gminy

z północnego zachodu na południowy wschód i jest rzeką IV rzędu. Koryto rzeki rozszerza się w północnej części wsi Sobole, a także na terenie Zarzecz Ulańskiego. Bieg rzeki jest wolny, przyspiesza nieznacznie tylko w okresie ulewnych deszczów i roztopów.

Przez gminę przepływają dwa lewostronne dopływy Bystrzycy: przez wschodnią część gminy – Samica, od północnego zachodu – Stanówka. Są to rzeki V rzędu.

Strugi wodne i rzeki często przepływają zabagnionymi dolinami, które łagodnie wcinają się w teren. W zależności od pór i ilości opadów, cieki te prowadzi różną ilość wody. Podczas obfitych opadów deszczu lub topnienia śniegu, woda stagnuje na powierzchni, natomiast często podczas suchego lata cieki zazwyczaj wysychają.

Najwięcej rowów melioracyjnych znajduje się w dolinie rzeki Bystrzycy i Stanówki oraz na terenie wsi Paskudy. Na obiektach zmeliorowanych rowy łączą nieckowate zagłębienia oraz przecinają tereny o słabym odpływie. Rowy ulegają szybkiemu zamuleniu przez wodę spływającą bardzo powoli po słabo nachylonym terenie. Spływ powierzchniowy wynosi około 21/s/km². W gminie pojawiają się również takie zjawiska wodne jak tereny podmokłe bagienne i torfianki.

W granicach opracowania znajdują się sztuczne zbiorniki wodne powstałe w wyniku eksploatacji złóż piasków i żwirów.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju” (ISOK) na terenach objętych *Planem* nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z podziałem zawartym w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023, poz. 300), gmina Ulan-Majorat położona jest w obrębie kilku jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), są to:

- JCWP Białka od Dopływu spod Turowa Niwek do ujścia (RW2000112485299),
- JCWP Bystrzyca do Samicy (RW200010248639) – obszary objęte opracowaniem,
- JCWP Bystrzyca od Samicy do ujścia (RW200016248699),
- JCWP Dopływ spod Beldna (RW2000102485289),
- JCWP Mała Bystrzyca (RW200010248689),
- JCWP Krzna Południowa do Dopływu spod Lipniaków (RW200010267144271),
- JCWP Stanówka (RW2000102486690 – część obszaru objętego opracowaniem).

Dla JCWP Bystrzyca do Samicy (RW200010248639) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,

- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Obszar Chronionego Krajobrazu „Annówka”, obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy, użytek ekologiczny (bez nazwy)),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - dobry stan ekologiczny,
 - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – nie,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – nie dotyczy,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – nie dotyczy,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie dotyczy,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Wody podziemne

Występowanie i zasoby wód podziemnych oraz faza litosferyczna obiegu wody w gminie Ulan-Majorat są uzależnione od warunków hydrogeologicznych.

Na terenie gminy Ulan-Majorat występują dobrze przepuszczalne piaski oraz słabo przepuszczalne gliny. W tych glebach, które są wytworzone z piasków położonych na wyższym poziomie lustro wody opada niżej, natomiast w glebach wytworzonych z glin woda gruntowa utrzymuje się na głębokości kilku metrów.

Położenie zwierciadła wód gruntowych jest współkształtne z rzeźbą terenu. Na wierzcholinie zwierciadło podnosi się, a w formach wklęsłych obniża.

Znaczną część obszaru zajmują tereny wysoczyznowe, gdzie poziom wody gruntowej nawiercony został na głębokość do 25 m p.p.t.

Zwierciadło wód podziemnych nachylone jest w kierunku Bystrzycy, gdzie występuje rozładowanie ciśnień piezometrycznych. Lokalnie bazę drenażu i zasilenia stanowią dopływy oraz zagłębienia terenu.

Wody gruntowe najpłycej występują w rejonie starorzeczy oraz wypełnionych osadami organicznymi obniżeniach. Występują w dolinach Bystrzycy, Samicy i Stanówki. Wody gruntowe występują w torfach, mułach i piaskach.

Z płytkim występowaniem wód gruntowych związane są tereny podmokłe (trwale i okresowo). Torfowiskowe oraz bagiennych. W nisko położonych, bezodpływowych obszarach woda utrzymuje się na powierzchni podczas całego roku. Płytkie wody gruntowe narażone są na zanieczyszczenia związane z użytkowaniem terenu. Woda przeznaczona do picia wydobywana

jest z utworów czwartorzędowych lub nawet trzeciorzędowych. Wodę czerpie się ze studni kopalnych o głębokości od 1,5 do 6m. Woda z utworów czwartorzędowych jest klarowna, bezzapachowa i nie zanieczyszczona.

Wody podziemne mają silne powiązanie z zasilaniem naturalnym. W okresie zasilania atmosferycznego podnoszą się, a w okresach posusznych obniżają. Płytkie zaleganie wód podziemnych w rejonie rzeki Bystrzycy i Stanówki związane jest z licznymi działaniami melioracyjnymi. Drenaże na terenach nadmiernie uwodnionych początkowo poprawiło walory siedliskowe na obszarach łąkowych, jednak trwałe obniżenie zwierciadła uruchomiło procesy murszenia na glebach torfowych i przesuszenia w miejscach występowania mad.

Gmina Ulan-Majorat znajduje się w całości w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 „Subniecka warszawska”, który charakteryzują następujące parametry:

- utwory wodonośne – czwartorzęd, kreda,
- szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 500,9 tys. m³/dobę,
- wskaźnik zasobów dyspozycyjności – 125 m³/dobę/km²,
- miąższość poziomu wód > 40 m.

Zbiornik ten nie ma opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej. Podstawowe znaczenie użytkowe mają wody czwartorzędowego oraz paleogeńsko - neogeńskiego piętra wodonośnego. Trzeciorzędowy poziom wodonośny tworzy oligoceński i mioceneński poziom wodonośny. Poziom mioceneński nie jest ujmowany dla celów pitnych ze względu na niekorzystne parametry fizykochemiczne wody. Związane jest to z facją burowęglanową, którą tworzą piaski pylaste i mułki z domieszką węgla brunatnego. Poziom ten występuje niemal na całym obszarze jednostki, przeważnie pod pokrywą iłów plioceńskich, których miąższość waha się od kilku do prawie 150 m. Oligoceński poziom wód podziemnych występuje na głębokości poniżej 150-180 m. Zbiornik w tym rejonie ma charakter artezyjski lub subartezyjski w zależności od morfologii terenu. Lustro wody jest napięte, a wody charakteryzują się średnią jakością, lecz dobrą odpornością na zanieczyszczenia antropogeniczne. Warunki występowania trzeciorzędowych utworów wodonośnych (znaczna izolacja) oraz wysoka odporność na zanieczyszczenia antropogeniczne nie wymagają podjęcia działań dla ustanowienia obszaru ochrony zbiornika.

Obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200075, dla której określono następujące parametry (dane na podstawie Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022):

- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan JCWPd – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWPd przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – tak,
- cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie,
- odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie.

5.1.6. Atmosfera i klimat

Według podziału klimatycznego województwa Lubelskiego Zinkiewiczów teren gminy należy do Bialsko-Lukowskiej dziedziny klimatycznej. Należy do najchłodniejszych obszarów województwa lubelskiego. Na teren gminy docierają wpływy ostrego klimatu kontynentalnego, co widać w dużej rozpiętości skrajnych temperatur rocznych oraz małą ilością opadów.

Nad gminą w ciągu roku przeważają masy powietrza pochodzenia morskiego. Najczęściej wieją wiatry zachodnie, a najrzadziej z kierunku wschodniego i północno-wschodniego. Średnia prędkość wiatru na terenie gminy wynosi 3,5 m/s.

Średnia temperatura powietrza to 7,5°C, przy miesięcznych wahaniami od około -3°C w najzimniejszym miesiącu styczniu, do +18,6°C w najcieplejszym miesiącu lipcu. Okres bez przymrozków trwa średnio 165 dni, liczba dni z mrozem 50-60, natomiast z przymrozkiem jest około 120. Pierwsze przymrozki jesienią pojawiają się w okolicach 15 października. Ostatnie przymrozki wiosenne występują między 15 a 25 maja. Pokrywa śnieżna zalega przeciętnie 75-80 dni w roku.

Nad gminą występuje stosunkowo duże zachmurzenie nieba- średnio rocznie 66-88%. Długość okresu wegetacyjnego, liczba dni z temperaturą średnią dobową wyższą niż 5°C wynosi około 214 dni. Teren ma niekorzystną- małą ilość opadów w roku wynoszącą 550 mm.

Wilgotność względna ma charakter zbliżony do optymalnej w naszych szerokościach geograficznych i wynosi ok. 80 %. Wahaniami wynoszą około 20 %. Największe wilgotności przypadają na okres zimy (XII – II) najniższe na okres lata (IV – VIII).

Najkorzystniejsze warunki klimatyczne dla zdrowia człowieka mają tereny wierzchowinowe, zbudowane z jednorodnych form i kształtowane przez suche podłoże. Natomiast tereny o niekorzystnym klimacie dla zabudowy mieszkaniowej to zagłębienia bezodpływowe, doliny rzeczne i miejsca płytkiego zalegania wód. Średnie temperatury w dolinach są niższe, ale mają większą wilgotność względną. Takie warunki nie sprzyjają zabudowie, ale są bardzo ważne dla rolnictwa na użytkach zielonych.

Klimat wnętrza kompleksów leśnych nie wpływa znacząco na założenia urbanizacyjne, jednak tereny lasów oddziałują na sąsiednie obszary. Oddziaływanie to ma łagodzący wpływ na ekstremalne temperatury, wilgotność, przewietrzanie oraz zawartość tlenu i olejków eterycznych.

Badania stanu jakości powietrza zostały przeprowadzone przez Główny Inspektor Ochrony Środowiska / Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie w roku 2022. Obszar gminy Ulan-Majorat zaliczany jest do strefy lubelskiej.

Tabela 1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2022

Tabela 2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
NO _x	SO ₂	O ₃
A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2022

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Na obszarze gminy szatę roślinną reprezentują: lasy, drzewa przydrożne i śródpolne, różne formy zieleni ozdobnej ogólnodostępnej i przydomowej, roślinność szuwarowa, zaroślowa i łąkowa, a także użytkowa pól uprawnych i ogrodów.

W strukturze przyrodniczej gminy Ulan-Majorat najcenniejsze są lasy, pełnią rolę biocenotyczną i środowiskotwórczą. Większość lasów w gminie to lasy gospodarcze, mimo to stanowią duży walor środowiska przyrodniczego. Największy kompleks leśny znajduje się w północno-wschodniej części gminy i są to: Las Zakrzewski oraz Las Gąsiorowski, przedzielone linią kolejową. Lasy te należą do większego kompleksu leśnego znajdującego się w gminach Kąkolewnica Wschodnia, Radzyń Podlaski i Łuków. Duże kompleksy znajdują się także w Sobolach i Domaszewnicy. Duże kompleksy uzupełniają małe fragmenty leśne rozrzucone na terenie całej gminy.

W gminie Ulan-Majorat można wyodrębnić kilka siedlisk: bór świeży, bór mieszany świeży, bór wilgotny, las mieszany świeży, las świeży, las wilgotny oraz ols.

Użytki zielone w tej gminie występują w głównie w dolinach cieków wodnych jako gleby torfowe, torfomułowe oraz murszowe. Gleby torfowe największą powierzchnię zajmują na terenie wsi Domaszewnica i Ulan Majorat. Na niewielkiej powierzchni w dolinie rzeki Bystrzycy i Stanówki występują również mady, które wchodzi w skład kompleksu VI użytków zielonych trwałych. Ponadto jako gleby użytków zielonych występują czarne ziemie wytworzone z glin kompleksów 4-go i 8-go. Użytki zielone reprezentują również czarne ziemie, które wytworzone są z piasków całkowitych i zaliczane są do kompleksu 5,6 i 9-go.

Inne formy zieleni wysokiej (drzewa przydrożne i ozdobne oraz zadrzewienia śródpolne) poza walorami przyrodniczymi, mają duże znaczenie krajobrazowe. Zbiorowiska łąkowe i szuwarowe związane są z dnami dolin rzecznych i zbiornikami wodnymi, w gminie zajmują niewielką powierzchnię. W zagospodarowaniu przestrzennym, dna dolin rzecznych są chronione przed zabudową ze względu na występujące tu niekorzystne warunki gruntowo – wodne i klimatyczne.

Szata roślinna w granicach opracowania została znacznie przekształcona przez człowieka. W wyniku eksploatacji piasków i żwirów część terenów rolnych została całkowicie zniszczona. Powstały na nich zbiorniki wodne, które ze względu na stałą działalność wydobywczą nie osiągnęły równowagi ekologicznej. W większości pozbawione są roślinności lub pojawia się na nich jedynie roślinność pionierska głównie trawy i pospolite chwasty. Na części obszaru występują zadrzewienia, które budują sosna pospolita i brzoza brodawkowata. Nie stwierdzono występowania gatunków roślin lub grzybów podlegających ochronie.

Świat zwierzęcy

Sposób zagospodarowania terenu, rodzaj występującej flory tworzą warunki do występowania danych gatunków fauny. Najkorzystniejsze warunki mają doliny rzeczny Bystrzycy i Samicy, ze względu na bliskość wody i mozaikę biocenoz.

Najliczniejszą grupę stanowią ssaki z rzędów owadożerne i gryzonie (m.in. jeż, ryjówki, nornice, mysz zaroślowa, mysz leśna), ponadto występuje nietoperze, kilka gatunków gadów (jaszczurka zwinka, zaskroniec, żmija zygzakowata), płazy (m.in. ropucha szara, ropucha zielona, kumak nizinny, rzekotka drzewna, żaba wodna, żaba śmieszka, żaba moczarowata, żaba jeziorkowa). Z gatunków łownych występują: lis, jeleń, łoś, sarna, zając, dzik.

Ptaki reprezentowane są przez liczne gatunki, najczęściej występujące to: grzywacz, skowronek, szpak, jerzyk, bażant, kwiczoł, wróbel, a na terenach leśnych: orlik krzykliwy, bocian czarny, pustułka, kobuz, myszołów, jastrząb, krogulec, sowa uszata, puszczyk, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, dzięciołek, kruk, kukułka, kowalik, słomka, gęś gęgawa, gęś zbożowa, gęś białoczelna, czapla siwa, łyska i inne.

W wodach rzeki Bystrzycy występuje kilka gatunków ryb, takich jak: płocie, karasie, liny, jazie.

Powiązania przyrodnicze z otoczeniem

Przez powiązania przyrodnicze należy rozumieć nie tylko obecność korytarzy migracyjnych elementów biotycznych przyrody, ale także istnienie innych struktur ekologicznych oraz rozległych przestrzeni otwartych pozwalających na utrzymanie lokalnej spójności ekologicznej. Nawet przestrzeń zurbanizowana może zostać włączona w funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Dzieje się tak dzięki odpowiedniemu kształtowaniu zieleni towarzyszącej zabudowie np. przez wprowadzanie szpalerów drzew, czy pozostawieniu znacznego udziału zieleni przydomowej. Niebagatelną rolę w lokalnych powiązaniach ekologicznych odgrywają także formy ogrodzeń, gabaryty obiektów budowlanych, czy infrastruktura drogowa. Przez obszar gminy nie przechodzą korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

Przyrodniczą strukturę gminy tworzy układ przestrzeni o funkcjach siedliskowych lub klimatotwórczych o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania środowiska. Przestrzenie te charakteryzuje ich wielkość, układ oraz stopień odporności na degradację. Strukturę przyrodniczą gminy Ulan-Majorat tworzą w przeważającej części użytki rolne, a także lasy i zadrzewienia, zajmujące stosunkowo niewielką powierzchnię. Jej dopełnieniem są wody, nieużytki w postaci roślinności ruderalnej.

Przyrodniczy System Gminy składa się z trzech kategorii obszarów: węzłowe, łącznikowe i obszary poza PS gminy. Węzły ekologiczne zapewniają obieg materii biologicznej i fizycznej na dużym obszarze. Wyróżniają się zwartym obszarem o jednolitych lub zróżnicowanych funkcjach i roli przyrodniczej, co jest rezultatem warunków siedlisk, w których procesy przyrodnicze przebiegają w modelu zbliżonym do naturalnego. W granicach gminy są to: węzeł ekologiczny „A” Las Gąsiorowski, węzeł ekologiczny „B” Las Radzyński, węzeł ekologiczny „C” Sobole, węzeł ekologiczny „D” Las Domaszewski.

Korytarze ekologiczne są to wydłużone struktury przestrzenne (np. zadrzewienia, doliny rzek, krawędzie, uskoki, wąwozy) zapewniające warunki do migracji różnych gatunków łączące izolowane fragmenty środowiska naturalnego tworzą je: dolina Bystrzycy Północnej, dolina Bystrzycy, doliny Samicy, doliny Stanówki.

Pozostałe obszary, które nie są elementem wyodrębnionego systemu przyrodniczego, lecz pełnią funkcje wypełniającą i uzupełniającą przestrzennie cały system. Obszary te są w skali

gminy najintensywniej wykorzystywane a przez to są one narażone na największe przekształcenia.

Wzdłuż północno – wschodniej (obszar północny) i północnej (obszar południowy) granicy opracowania przebiega dolina rzeki Samicy, która na terenie gminy stanowi korytarz ekologiczny.

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na terenie gminy Ulan-Majorat:

Na terenie gminy Ulan-Majorat znajduje się jedynie niewielki fragment Radzyńskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który obejmuje odcinek drogi położonej w północnej części gminy, w miejscowości Kępki. Znajduje się on w odległości ok. 9 km od granic opracowania.

5.1.8. Krajobraz

O typie krajobrazu decyduje skala przekształceń działalnością antropogeniczną naturalnych cech środowiska przyrodniczego. Krajobrazy naturalne występują bardzo rzadko i przeważająca część przestrzeni, w zależności od cech przewodnich środowiska i charakteru zagospodarowania, ujęta została w ramy typologiczne krajobrazu. Krajobraz to fizjonomia powierzchni ziemi lub jej części – synteza wszystkich elementów przyrody (głównie rzeźby terenu, wód, warunków klimatu, świat roślinny i zwierzęcy) oraz działalności ludzkiej.

Znaczna powierzchnia gminy wykorzystywana jest rolniczo, dlatego dominuje tu krajobraz rolniczy. W obrębie poszczególnych miejscowości dominuje zabudowa zagrodowa, która wypierana jest przez zabudowę typowo jednorodziną.

W granicach opracowania występuje krajobraz antropogeniczny związany z działalnością górniczą, której efektem jest powstanie antropogenicznych form ukształtowania terenu w postaci zagłębień wypełnionych wodą oraz zwałowisk. Powstałe zwałowiska mają wysokość ok. 5 m nad poziom otaczających je obszarów.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

W granicach obszarów objętych *Planem* nie występują obiekty ani obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego, obiekty ujęte w wojewódzkiej lub w gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej.

W granicach opracowania znajduje się stanowisko archeologiczne, objęte ochroną konserwatorską, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

W obecnym zagospodarowaniu terenu dominuje funkcja górnicza.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Na skalę istniejących przeobrażeń środowiska w granicach objętych *Planem* wpływ miały: antropogeniczne przekształcenia w abiotycznych elementach środowiska, zmiana różnorodności występujących zbiorowisk roślinnych i stopień przekształcenia szaty roślinnej oraz działania powodujące zanieczyszczenie środowiska lub mogące być źródłem takich zanieczyszczeń.

W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią zmian stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Tereny objęte *Planem* pozostaną w dotychczasowym przeznaczeniu. Niezależnie od stanu realizacji planu miejscowego będzie miała miejsce kontynuacja użytkowania rolniczego. Wpłynie to na podtrzymanie dotychczasowych przekształceń środowiska przyrodniczego, związanych z zabiegami agrotechnicznymi i chemizacją gleb.

Plan miejscowy jako narzędzie racjonalnego gospodarowania przestrzenią służy ochronie środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju inwestycyjnego terenów oraz zabezpieczeniu interesów publicznych. Wprowadzenie ustaleń *Planu* pozwoli na jak najlepsze wykorzystanie tego terenu.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na tym terenie w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 9. Przewidywane oddziaływania.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są procesy degradacji środowiska wynikające z działalności człowieka, wśród których wyróżnić można poniższe zagrożenia.

- eksploatacja powierzchniowa powodująca degradację powierzchni ziemi i gleb,
- deponowanie odpadów na powierzchni terenu,
- spływy powierzchniowe z użytków rolnych, spowodowane niewłaściwym stosowaniem nawozów sztucznych i organicznych oraz środków ochrony roślin,
- emisja ze źródeł komunikacyjnych,
- nadmierne zakwaszenie gleb na terenach rolnych, które prowadzi do obniżenia ich jakości,
- przekształcanie terenów w sąsiedztwie dolin rzecznych.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana, równolegle do procedury planistycznej przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elementem, której jest niniejsza *Prognoza*.

Analizowany projekt *Planu* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale i wojewódzkim. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Planowane działania w obszarze ochrony środowiska wymienione w dokumencie wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Jest to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju było priorytetem podczas prac nad projektem *Planu*.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególnie ważne są cele ustanowione w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW). Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Transpozycja zapisów RDW do prawodawstwa polskiego nastąpiła przede wszystkim poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wraz z jej aktami wykonawczymi. Ponadto RDW transponowana jest także do: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz do aktów wykonawczych tych ustaw.

Zapisy RDW wprowadzają system gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Na terenie objętym projektem obowiązują ustalenia zawarte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, zgodnie z którym celem środowiskowym dla JCWP Bystrzyca do Samicy (RW200010248639) jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

W zakresie ochrony wód *Planu* wprowadza następujące ustalenia:

1. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zasad kształtowania krajobrazu:
 - 1) w zakresie ochrony wód, gleby i powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami, w tym w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w tym wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 Subniecka

- warszawska, wprowadza się w granicach planu zakaz wykonywania robót, które mogą powodować trwałe zanieczyszczenie gruntów i wód;
- 2) w granicach planu zakazuje się budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie występowania poważnych awarii, w rozumieniu przepisów odrębnych.
 2. W zakresie zasad zaopatrzenia w wodę dopuszcza się realizację ujęć wody oraz instalacji odprowadzających wodę, związanych z funkcjonowaniem zakładu górniczego i eksploatacją złóż kopalin.
 3. W zakresie zasad odprowadzania ścieków oraz wód deszczowych:
 - 1) nakazuje się odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej;
 - 2) do czasu wybudowania sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych i wywóz ich zawartości do oczyszczalni ścieków położonej poza obszarem objętym planem oraz możliwość realizacji indywidualnych oczyszczalni ścieków na terenach o odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych;
 - 3) nakazuje się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 4) do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych na nieutwardzoną powierzchnię działki z wykorzystaniem naturalnej retencji, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi wprowadzania ścieków do środowiska, w tym z uwzględnieniem ochrony terenów sąsiednich i dróg przed zalewaniem oraz ochrony gleby, powierzchni ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniem;
 - 5) nakazuje się konieczność zachowania powierzchni przepuszczalnych w stopniu umożliwiającym infiltrację do gruntu wód opadowych i roztopowych na użytkowanym terenie oraz kształtowanie terenu i stosowanie rozwiązań technicznych uniemożliwiających spływ wód na grunty sąsiednie, z dopuszczeniem przypadków wynikających z przepisów odrębnych, działalności zakładu górniczego i procesem odwadniania złoża.

Ustalenia projektu *Planu* w minimalny sposób będą miały wpływu na zmiany klimatyczne i różnorodność biologiczną i w tym zakresie nie odnoszą się do celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” opracowanym przez Ministerstwo Środowiska.

W granicach opracowania ustalone zostały:

1. Zasady zaopatrzenia w ciepło:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w ciepło z lokalnych kotłowni lub indywidualnych urządzeń grzewczych;
 - 2) dopuszcza się stosowanie alternatywnych nośników energii takich jak olej opałowy o niskiej zawartości siarki, gaz płynny, energia elektryczna, energia z odnawialnych źródeł energii wytwarzana w urządzeniach o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji lub inne paliwa pod warunkiem, że będą stosowane w urządzeniach zapewniających dopuszczone standardy emisji, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 3) w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, stosowanie ograniczeń i zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi.

2. Zasady zaopatrzenia w gaz:

- 1) dopuszcza się zaopatrzenie w gaz z indywidualnych systemów gazowniczych;
- 2) dopuszcza się lokalizację rozdzielczej sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia w liniach rozgraniczających dróg oraz w pasach drogowych, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi dróg publicznych;
- 3) dla sieci gazowych, przyłączy i stacji gazowych należy zachować strefy kontrolowane zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. Zasady zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 1) ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez sieć elektroenergetyczną średniego i niskiego napięcia w formie linii kablowych oraz poprzez stacje rozdzielcze, transformatorowe oraz transformatorowo - rozdzielcze lub z alternatywnych źródeł energii;
- 2) dopuszcza się zastosowanie systemów opartych na odnawialnych źródłach energii o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych.

Ponadto przy sporządzaniu projektu *Planu* uwzględniono następujące cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w szczególności dotyczące:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Ustawa z dnia 7 czerwca

2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2003), Dyrektywa 2008/1/EC w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dyrektywa azotanowa 91/676/EWG, Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;

- ochrony powietrza określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej, sporządzonym w Wiedniu 22 marca 1985 r., Dyrektywa 2008/1/EU w sprawie jakości powietrza, Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu 16 września 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i poprawkami kopenhaskimi, Konwencja w sprawie zmian klimatu wraz z protokołem sporządzonym w Kyoto w dniach 1-10 grudnia 1997 r., zobowiązującą państwa do redukcji emisji tzw. gazów cieplarnianych, Dyrektywa 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r.;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących

stan środowiska. Ostatecznej oceny dokonać należy w Raporcie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia, przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska z różnego rodzaju emisji.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji.

- **(+)** – **pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;
- **(-)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Przeznaczenie terenów określone w projekcie *Planu* nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

W projekcie *Planu* wyodrębnione zostały funkcje terenów, dla których określono charakter oddziaływania.

Tabela 3. Przewidywane oddziaływania

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów	
	tereny górnictwa i wydobywania (1G, 2G, 3G)	teren drogi dojazdowej (1KDD)
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną	- B, Ś, S, L	- B, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	-/+ B, D, Ś, C, L	-/+ B, D, S, L
wody	- B, D, S, L	- B, D, S, L
powietrze i klimat	- B, D, C, L	- B, D, C, L
powierzchnię ziemi, gleby, zasoby naturalne	- B, D, S, L	- B, D, S, L
krajobraz	- B, D, S, L	o
zabytki, dobra materialne	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Na terenie gminy Ulan-Majorat oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000 a projekt nie wprowadza funkcji mogących oddziaływać na duże odległości.

Projektowane zmiany będą polegać na poszerzeniu terenów górniczych. Zmiany te nie powinny znacząco wpływać na stan warunków przyrodniczych, oraz na najwartościowsze elementy przyrodnicze i zachowanie bioróżnorodność środowiska.

Nowe inwestycje, jak każde realizacje budowlane, zarówno na etapie prac budowlanych, jak i eksploatacji, powodować będą pewne oddziaływania na komponenty środowiska przyrodniczego. Dotyczy to zwłaszcza emisji gazów, pyłów i hałasu w związku z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, a w późniejszym okresie funkcjonowaniem przedsięwzięcia i obsługujących go terenów komunikacyjnych.

Wyznaczone w *Planie* funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony najbliższych obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- 2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- 3) nie pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W związku z powyższym nie zachodzi również konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Obszary objęte opracowaniem położone są poza obszarami objętymi ochroną ze względu na walory przyrodnicze.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowych terenów zabudowy górnictwa i wydobywania wiąże się ze zmniejszeniem powierzchni dotychczas niezagospodarowanych. Nadal jednak znaczną powierzchnię gminy stanowią tereny otwarte. Zmniejszenie powierzchni biologicznej czynnej a co za tym idzie zmniejszenie powierzchni siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt w skali gminy będzie obejmowało niewielkie obszary. Wygradzanie działek może ograniczyć możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków. Negatywnym, długoterminowym oddziaływaniem będzie zupełne zniszczenie istniejącej na terenie odkrywki zieleni, ale będzie to możliwe do odwrócenia w momencie rekultywacji. Rekultywacja w kierunku wodnym może przyczynić się do zwiększenia bioróżnorodności na badanym terenie. Na etapie sporządzania *Prognozy* brak jest szczegółowych informacji o sposobie eksploatacji złoża i jego późniejszej rekultywacji. Oddziaływanie na świat roślinny i zwierzęcy będzie miało charakter negatywny, bezpośredni, średnioterminowy i częściowo odwracalny.

W projekcie wyznaczony został niewielki fragment istniejącej drogi publicznej klasy dojazdowej. Na etapie eksploatacji drogi wpływają na stan zieleni znajdującej się w otoczeniu. Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię objętą tego rodzaju przeznaczeniem, oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w *Planie* dotyczą rozwoju gospodarczego gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni terenów górniczych. Zmiana następuje w wyniku realizacji złożonych przez osoby zainteresowane wniosków. *Plan* ustala przeznaczenie terenów oraz zasady ich zagospodarowania, wprowadza również strefy ograniczonego zagospodarowania, które chronią ludzi przed nadmiernym negatywnym oddziaływaniem. Ustalenia *Planu* realizują wnioski osób zainteresowanych i w ten sposób zaspokajane są potrzeby ludzi. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Oddziaływania na życie i zdrowie ludzi będą miały charakter pośredni, średnioterminowy, chwilowy i negatywny. Główną przyczyną negatywnego oddziaływania będzie praca maszyn, które mogą powodować hałas w trakcie wydobywania oraz transportu. Jednakże ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne będzie zamykało się w granicach obszaru górniczego. Ponadto na odsłoniętych, pozbawionych szaty roślinnej powierzchniach, zwiększa się erozja wietrzna, której skutkiem jest wzrost zapylenia mogący negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi.

Należy podkreślić, że wszystkie wprowadzone zmiany wpisują się w ogólny proces rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Ulan-Majorat i nie spowodują znaczących zmian w środowisku.

W celu ograniczenia potencjalnych oddziaływań na życie i zdrowie ludzi zgodnie z zapisami *Planu*:

- zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem realizacji infrastruktury komunikacyjnej oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz inwestycji dopuszczonych ustaleniami szczegółowymi,
- w granicach planu zakazuje się budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie występowania poważnych awarii, w rozumieniu przepisów odrębnych,
- w zakresie ochrony przed hałasem i drganiami obowiązuje zagospodarowanie terenów w sposób niepowodujący przekroczeń na terenach sąsiadujących dopuszczalnych poziomów, wskazanych w przepisach odrębnych
- w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym nakazuje się utrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniami powietrza ustala się utrzymanie dopuszczalnych poziomów substancji w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- nakazuje się realizację ustaleń zawartych w obowiązujących planach gospodarki odpadami i programach ochrony środowiska.

Droga dojazdowa zapewnia obsługę komunikacyjną istniejących oraz nowo wyznaczonych terenów. Dzięki jej modernizacji wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróżowania oraz zwiększy się dostępność komunikacyjna obszaru. Jednocześnie wraz ze wzrostem ruchu drogowego nastąpi wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczenie powietrza. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny i negatywny.

Na terenach objętych *Planem* dopuszcza się realizację systemów opartych na odnawialnych źródłach energii o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych.

9.4. Oddziaływanie na wody

Tereny objęte projektem *Planu* położone są w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Bystrzyca do Samicy (RW200010248639, dla której określono stan wód jako zły oraz oceniono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożone.

Obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200075. Stan ilościowy i chemiczny JCWPd jest dobry oraz niezagrożona ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych i podziemnych zostały ustalone na mocy Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) i zapisane w „*Planie zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*”. Dla wód podziemnych są to:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;

- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW);
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężeń każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

W zakresie ochrony wód *Planu* wprowadza następujące ustalenia:

1. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zasad kształtowania krajobrazu:
 - 1) w zakresie ochrony wód, gleby i powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami, w tym w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w tym wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 Subniecka warszawska, wprowadza się w granicach planu zakaz wykonywania robót, które mogą powodować trwałe zanieczyszczenie gruntów i wód;
 - 2) w granicach planu zakazuje się budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie występowania poważnych awarii, w rozumieniu przepisów odrębnych.
2. W zakresie zasad zaopatrzenia w wodę dopuszcza się realizację ujęć wody oraz instalacji odprowadzających wodę, związanych z funkcjonowaniem zakładu górniczego i eksploatacją złóż kopalin.
3. W zakresie zasad odprowadzania ścieków oraz wód deszczowych:
 - 1) nakazuje się odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej;
 - 2) do czasu wybudowania sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych i wywóz ich zawartości do oczyszczalni ścieków położonej poza obszarem objętym planem oraz możliwość realizacji indywidualnych oczyszczalni ścieków na terenach o odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych;
 - 3) nakazuje się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 4) do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych na nieutwardzoną powierzchnię działki z wykorzystaniem naturalnej retencji, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi wprowadzania ścieków do środowiska, w tym z uwzględnieniem ochrony terenów sąsiednich i dróg przed zalewaniem oraz ochrony gleby, powierzchni ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniem;
 - 5) nakazuje się konieczność zachowania powierzchni przepuszczalnych w stopniu umożliwiającym infiltrację do gruntu wód opadowych i roztopowych na użytkowanym terenie oraz kształtowanie terenu i stosowanie rozwiązań technicznych uniemożliwiających spływ wód na grunty sąsiednie, z dopuszczeniem przypadków wynikających z przepisów odrębnych, działalności zakładu górniczego i procesem odwadniania złoża.

W zależności od głębokości eksploatacji surowca oraz sposobu jego wydobywania istnieje możliwość zarówno zakłócenia układu funkcjonowania wód wgłębnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia. Lokalnie nastąpi zmiana położenia zwierciadeł wód gruntowych. Funkcjonowanie zakładu wydobywczego wiąże się także z emisją do otoczenia różnego rodzaju związków. Poszczególne maszyny i urządzenia pracujące przy wydobyciu są potencjalnymi emitorami zanieczyszczeń (paliwa, smary), które mogą być w znacznym stopniu zredukowane. Zakłada się, że po zakończeniu prac wydobywczych, na terenach zrehabilitowanych, nastąpi dość szybka odbudowa warunków hydrogeologicznych i likwidacja leja depresyjnego. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny o zasięgu lokalnym.

Na terenie komunikacyjnym należy spodziewać się powstania zanieczyszczeń w postaci wód opadowych i roztopowych, pochodzących z powierzchni utwardzonych. Zanieczyszczenia takie należy odpowiedni sposób zagospodarować w granicy działki, odprowadzić za pomocą systemu kanalizacji deszczowej bądź innego urządzenia do odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

W granicach *Planu* nie występują obszary zagrożone powodzią.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Nowe tereny wymagają ustalenia zasad zaopatrzenia w ciepło, gaz i energię elektryczną. W granicach opracowania ustalone zostały:

1. Zasady zaopatrzenia w ciepło:

- 1) ustala się zaopatrzenie w ciepło z lokalnych kotłowni lub indywidualnych urządzeń grzewczych;
- 2) dopuszcza się stosowanie alternatywnych nośników energii takich jak olej opałowy o niskiej zawartości siarki, gaz płynny, energia elektryczna, energia z odnawialnych źródeł energii wytwarzana w urządzeniach o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji lub inne paliwa pod warunkiem, że będą stosowane w urządzeniach zapewniających dopuszczone standardy emisji, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, stosowanie ograniczeń i zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi.

2. Zasady zaopatrzenia w gaz:

- 1) dopuszcza się zaopatrzenie w gaz z indywidualnych systemów gazowniczych;
- 2) dopuszcza się lokalizację rozdzielczej sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia w liniach rozgraniczających dróg oraz w pasach drogowych, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi dróg publicznych;
- 3) dla sieci gazowych, przyłączy i stacji gazowych należy zachować strefy kontrolowane zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. Zasady zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 1) ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez sieć elektroenergetyczną średniego i niskiego napięcia w formie linii kablowych oraz poprzez stacje rozdzielcze, transformatorowe oraz transformatorowo - rozdzielcze lub z alternatywnych źródeł energii;
- 2) dopuszcza się zastosowanie systemów opartych na odnawialnych źródłach energii o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych.

Powierzchniowa eksploatacja surowców może powodować zwiększone zapylenie, które będzie największe w obrębie odkrywki, pozbawionej roślinności i zależeć będzie od warunków atmosferycznych przede wszystkim siły i kierunku wiatru oraz przebiegu rekultywacji. Zanieczyszczenia powietrza powstaną również w wyniku: załadunku i transportu kopalin, wtórnej emisji pyłu z powierzchni już utwardzonej, a jeszcze nie pokrytej roślinnością trwałą oraz spalania paliw w silnikach podczas pracy maszyn. Ze względu na charakter złoża, niewielką powierzchnię wydobywczą oraz oddalenie od obszarów zabudowanych i chronionych można założyć, iż prowadzona eksploatacja nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Zanieczyszczenia pochodzące z silników maszyn używanych podczas prac mają zasięg bardzo ograniczony. W sytuacji maksymalnie niekorzystnej ze względu na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, tj. stała równowaga atmosfery, równoczesna praca kilku maszyn w tym samym miejscu spaliny stanowią znaczącą uciążliwość jedynie w najbliższym otoczeniu źródeł do ok. 5 m. Wraz z odległością ich uciążliwość szybko maleje. Tak, więc nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych norm stężeń zanieczyszczeń pyłowo-gazowych w rejonie najbliższej zabudowy mieszkalnej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

Budowa dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Jednakże wzrost natężenia ruchu samochodowego nie będzie znaczący w skali gminy. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji lokalnej. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności m. in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, lub obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego i w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne oraz ograniczać możliwości rozwoju.

Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji. Szczególnie widoczne jest to w miastach, które są zagrożone: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła, silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W przypadku analizowanej gminy zabudowa nie jest tak skoncentrowana żeby mogły wystąpić powyższe zagrożenia.

Analizowany projekt *Planu* uwzględnia uwarunkowania przyrodnicze pozostawiając niezabudowaną znaczną część obszaru gminy. Obszary wolne od zabudowy są bardzo istotne dla utrzymania właściwego mikroklimatu, ponieważ zapewniają swobodny przepływ mas powietrza.

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Kwestie polityki

przestrzennej i budownictwa mają tu ogromne znaczenie społeczno – gospodarcze. Sprzyjają temu działania o charakterze horyzontalnym, w tym działania legislacyjne związane z tworzeniem lub aktualizacją dokumentów planistycznych takich jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Działania powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego, zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów. Realizacja zapisów projektu *Planu* nie wpłynie negatywnie na klimat.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

W granicach opracowania znajdują się:

- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska” ID 14806,
- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska I” ID 8096 (pole C),
- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska II” ID 8086,
- złoża piasków i żwirów „Kolonja Domaszewska IV” ID 14357.

W granicach obszarów udokumentowanych złóż kruszyw naturalnych ustala się zasady użytkowania i zagospodarowania:

- 1) dopuszczenie eksploatacji złóż wymienionych w ust. 3 pkt od 1 do 4 zgodnie z określonym przeznaczeniem terenu oraz po spełnieniu warunków i wymagań zawartych w przepisach odrębnych;
- 2) lokalizację obszarów i terenów górniczych oraz wymaganych filarów ochronnych w granicach terenów przeznaczonych zgodnie z ustaleniami planu pod górnictwo i wydobywanie, przy czym na terenie, na którym nie jest prowadzona eksploatacja złoża dopuszcza się dotychczasowe użytkowanie terenu;
- 3) zakaz zagospodarowania terenu w sposób naruszający złoża kopaliny na głębokości jej występowania, o ile nie jest to związane z eksploatacją złoża i działalnością zakładu górniczego.

Skutkiem powierzchniowej eksploatacji surowców będzie powstanie wyrobiska i zwałowiska, co wiąże się ze zniszczeniem i przemieszczaniem warstwy gleby oraz zmianą ukształtowania terenu (powstaną formy antropogeniczne). Oddziaływanie to będzie znaczące dla podłoża, ale docelowo teren kopalni poddany będzie rekultywacji. Działania rekultywacyjne w wyrobisku będą mogły być prowadzone już w trakcie eksploatacji złoża. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny, lokalny.

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania poszczególnych terenów położonych w granicach gminy, będą miały wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża. Na terenach przeznaczonych pod drogę wystąpi uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Konieczne będą zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń granitowy, stosowany dla umocnienia drogi. W podłożu gromadzone będą produkty uboczne, powstające podczas nowych procesów produkcyjnych lub technologicznych, o odmiennych cechach niż utwory naturalne. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Oddziaływania te są jednak nieuniknione na obszarach, na których przewiduje się rozwój gospodarczy i społeczny. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Podstawowym celem *Planu* jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat. Funkcje związane z terenami górnictwa i wydobywania wyznaczone zostały w powiązaniu z sąsiednimi terenami o takim samym sposobie użytkowania.

W kwestii ochrony wartości krajobrazowych *Plan* wprowadza: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony krajobrazu kulturowego, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Oddziaływanie w tym zakresie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne. Ustalone w projekcie parametry zabudowy wynikają z analizy istniejącego zagospodarowania terenów w sąsiedztwie. Nowa zabudowa skalą i formą będzie nawiązywać do istniejących obiektów. Dzięki temu nie wystąpi negatywne oddziaływanie na walory krajobrazowe gminy.

Eksploatacja powierzchniowa spowoduje powstanie wklęsłych (wyrobisko) i wypukłych (zwałowisko) form antropogenicznych. Oddziaływanie to będzie znaczące, ale docelowo teren kopalni zostanie zrehabilitowany. Działania naprawcze będą mogły być prowadzone już w trakcie eksploatacji złoża. Po zaprzestaniu eksploatacji i zakończeniu procesu rekultywacji krajobraz obszaru badań może wrócić do pierwotnego kształtu lub wzbogacić się o nowe elementy takie jak zbiornik wodny. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Zaprojektowana droga nie będzie miała wpływu na krajobraz. Oddziaływanie nie będzie powodowało odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku (oddziaływanie neutralne).

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach obszarów objętych *Planem* nie występują obiekty ani obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego, obiekty ujęte w wojewódzkiej lub w gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej. W granicach opracowania znajduje się natomiast stanowisko archeologiczne objęte ochroną konserwatorską w ramach, której obowiązują przepisy odrębne z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami. W przypadku odkrycia przedmiotu w trakcie prowadzonych robót budowlanych lub ziemnych, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- a) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot,
- b) zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy użyciu dostępnych środków,
- c) niezwłocznie zawiadomić o tym Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a jeśli nie jest to niemożliwe – Wójta Gminy Ulan-Majorat.

W wyniku eksploatacji złóż nastąpi zaspokojenie zapotrzebowania na surowce skalne niezbędne do budowania nowych obiektów. Dodatkowo prowadzenie działalności gospodarczej skutkuje odprowadzaniem do budżetu gminy podatków, które służą rozwojowi całej społeczności. Będą to oddziaływania pozytywne bezpośrednie, długotrwałe i stałe o zasięgu lokalnym.

Realizacja drogi przyczyni się do wzrostu wydatków budżetowych samorządu, jednakże należą one do zadań własnych, które ustawowo gmina musi realizować. Jednocześnie drogi stanowią podstawę funkcjonowania mieszkańców i przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy. Będą to oddziaływania pozytywne bezpośrednie, długotrwałe i stałe.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Ze względu na podobny sposób zagospodarowania sąsiednich działek wystąpi oddziaływanie skumulowane jednak nie będzie ono znaczące.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 3, lit. a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

W granicach objętych opracowaniem jak również w granicach całego gminy nie ma obszarów wchodzących w skład sieci Natura 2000. Proponowane zapisy oraz przeznaczenie terenów nie będą powodować oddziaływania, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność całej sieci.

Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowego *Planu* wykazała, że nie występują znacząco negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze, środowiska i kulturowe. Zatem nie ma potrzeby analizowania zapobiegawczych lub ograniczających takie negatywne skutki.

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą wystąpić w przypadku realizacji projektowanego dokumentu.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Planu* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000. W granicach gminy Ulan-Majorat nie występują obszary sieci Natura 2000.

W przypadku przedmiotowego *Planu* lokalizacja projektowanych funkcji wynika bezpośrednio ze sposobu zagospodarowania tego terenu. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione.

Podczas wykonywania niniejszej *Prognozy* trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Reasumując rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym dokumencie.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Ważne jest, aby pamiętać, iż plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Ze względu na położenie geograficzne gmina Ulan-Majorat (leży w odległości około 67 km od granicy państwa) oraz zasięg oddziaływań projektowanych zmian nie wystąpią transgraniczne oddziaływania na środowisko.

Gmina Ulan-Majorat zajmuje północną część województwa lubelskiego i leży w powiecie radzyńskim. Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego gmina Ulan-Majorat leży w obrębie mezoregion Równina Łukowska (318.96) będącego równiną sandrową położoną w środkowej i wschodniej części Niziny Południowopodlaskiej. Natomiast pod względem geologicznym gmina leży na jednostce strukturalnej, jaką jest platforma wschodnioeuropejska oraz w obrębie Niecki Mazowieckiej.

Obszar opracowania obejmuje trzy obszary położone w północno – zachodniej części gminy w obrębie Kolonia Domaszewska o łącznej powierzchni ok. 12,6 ha.

Obszar objęty opracowaniem jest płaski. Obejmuje zbiorniki wodne powstałe w wyniku eksploatacji złóż piasków i żwirów oraz fragmenty wałów okalających te zbiorniki, które zbudowane zostały ze zmagazynowanego nadkładu.

W granicach opracowania znajdują się złoża piasków i żwirów: „Kolonia Domaszewska” ID 14806, „Kolonia Domaszewska I” ID 8096 (pole C), „Kolonia Domaszewska II” ID 8086, „Kolonia Domaszewska IV” ID 14357.

Zgodnie z ewidencją gruntów w obrębie analizowanego obszaru występują: grunty orne (klas RIVb, RV), pastwiska (PsIV, PsV), nieużytki (N), tereny różne (Tr).

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” obszary objęte opracowaniem położony są w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Bystrzyca do Samicy (RW200010248639), jednolitej części wód

podziemnych (JCWPd) PLGW200075 oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 „Subniecka warszawska”.

Według podziału klimatycznego województwa Lubelskiego Zinkiewiczów teren gminy należy do Bialsko-Lukowskiej dziedziny klimatycznej. Należy do najchłodniejszych obszarów województwa lubelskiego. Na teren gminy docierają wpływy ostrego klimatu kontynentalnego, co widać w dużej rozpiętości skrajnych temperatur rocznych oraz małą ilością opadów.

Szata roślinna w granicach opracowania została znacznie przekształcona przez człowieka. W wyniku eksploatacji piasków i żwirów część terenów rolnych została całkowicie zniszczona. Powstały na nich zbiorniki wodne, które ze względu na stałą działalność wydobywczą nie osiągnęły równowagi ekologicznej. W większości pozbawione są roślinności lub pojawia się na nich jedynie roślinność pionierska głównie trawy i pospolite chwasty. Na części obszaru występują zadrzewienia, które budują sosna pospolita i brzoza brodawkowata.

Na analizowanym obszarze występuje krajobraz antropogeniczny związany z działalnością górniczą, której efektem jest powstanie antropogenicznych form ukształtowania terenu w postaci zagłębień wypełnionych wodą oraz zwałowisk. Powstałe zwałowiska mają wysokość ok. 5 m nad poziom otaczających je obszarów.

W granicach opracowania oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary i obiekty objęte ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze występuje natomiast stanowisko archeologiczne, objęte ochroną konserwatorską.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie ładu przestrzennego oraz ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, energetyki i ochrony środowiska. Ustalenia *Planu* regulują działania inwestycyjne na obszarze objętym zmianami. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych *Plan* określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

W projekcie *Planu* wyodrębnione zostały następujące tereny:

- 1G, 2G, 3G – tereny górnictwa i wydobywania,
- 1KDD – teren drogi dojazdowej.

Przewidywane oddziaływania będące następstwem realizacji zapisów *Planu*:

a) pozytywne:

- rozwój gospodarczy gminy,
- ustalenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy;

b) negatywne:

- zmiany w krajobrazie,
- degradacja powierzchni ziemi,
- wzrost emisji spalin,

- wzrost ilości wytwarzanych odpadów,
- wyłączenie części gleb z produkcji rolnej,
- likwidacja roślinności i siedlisk zwierząt.

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategie). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Na tym etapie nie zidentyfikowano funkcji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m. in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary objęte ochroną w tym obszary Natura 2000.

Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
3. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
4. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat – projekt 2024 r.,
6. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ulan-Majorat przyjęte uchwałą Nr XXII/136/17 Rady Gminy Ulan-Majorat z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat.
7. Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ulan-Majorat, M. Pyra, Stalowa Wola, 2023.
8. Program Rozwoju Gminy Ulan-Majorat na lata 2017 – 2023.
9. Strategia rozwoju ponadlokalnego gmin i powiatu radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035.
10. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.
11. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
12. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300).
13. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.
14. Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, European Commission, 2013.
15. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2023.
16. Stan środowiska w województwie lubelskim. Raport 2021., GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2022.
17. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 672 z późn. zm.).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2409).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2556).
11. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023 poz. 1478).
12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2023 r. poz. 977 z późn. zm.).
13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 840).
14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2023 poz. 1336).
15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1094 z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 633).
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1587).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).

20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 2380).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
27. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
28. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
30. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. www.geoportal.gov.pl
2. www.imgw.pl
3. www.mos.gov.pl/natura2000.
4. www.mrr.gov.pl
5. www.pgi.gov.pl
6. www.stat.gov.pl
7. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa>
8. <https://ulanmajorat.e-mapa.net>
9. <http://www.ulanmajorat.pl>
10. <https://ulanmajorat.e-biuletyn.pl>

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

2 lutego 2024 r.